

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaszállítására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 5 fillér.

NAGYVÁRAD, jan. 2.

Semmi sem változott.

Az ujévi politikai üdvözlések alkal-
 mával a szónokok a politika irányát
 szokták megjelölni, melyet a kormány s
 a pártok a jövőben követni szándékoznak.
 Innét az érdeklődés az ujévi politikai
 üdvözlések iránt.

Az érdeklődés most is elég nagy volt,
 a mi természetes is — tekintettel egyrészt
 a szabadelvű párt helyzetére, másrészt
 pedig a közeledő választásokra.

Nem mondhatjuk, hogy ezuttal szin-
 telenek lettek volna a szónokok beszédei,
 akadt közöttük több, a mely elütött a
 sablonoktól, sőt akadt olyan is, a mi
 határozott szenzáció számba megy. Kül-
 önösen áll ez Falk Miksa beszédére,
 melylyel a miniszterelnököt köszöntötte.

Falk Miksa soha sem volt nagy ba-
 ráta a nemzeti párttal való fuziónak, ma
 sem rajong érte nagyon, meglátszik teg-
 napi beszédéből. De azt még sem várták
 tőle, hogy ilyen alkalomkor olyan kicsiny-
 löleg nyilatkozzék arról, a mint azt tette.
 Semmi sem változott, csak a numerus
 lett nagyobb, — ez a Falk kritikája a
 fuzióról.

Mit fognak hozzá mondani Apponyiék
 és Horánszkyék? érthető kíváncsisággal
 várja az egész ország.

Erre különben a miniszterelnöknek
 is határozottabban kellett volna felelnie,
 mert hiszen ő hirdette a rendszerváltoz-
 tatást.

Az ellenzéki pártok vezéreinek üdvöz-
 lései közül kiválik a néppárt ujéve. Zichy
 János gróf a párt nemzeti és konzervatív
 irányát hirdette, Zichy Nándor pedig til-
 takozott az ellen, hogy a párt felekezeti
 jellegű és irányu lenne. Érdekes szép
 beszéd mind a kettő.

* * *

Politikai ujesztendő.

Mint minden évben, az idén is felkeresték
 az egyes pártok pártvezéreiket Budapesten, hogy
 alkalmat adjanak a b. u. é. k. mellett még egy
 kis politikai nyilatkozat-félére is. Kétszeresen
 fontosak e nyilatkozatok most, a választások
 előtt, a mikor valószínűleg több, hogy nem fog-
 nak még egyszer ugyanazok a képviselő urak
 boldog ujesztendőt kívánni egymásnak és vezé-
 reiknek. Ezért a beszédek tenorja is inkább b.
 u. v. k. azaz boldog új választásokat kívánok.

A szabadelvű pártban.

Az orszgy. szabadelvű párt 10 órakor a
 Lloyd-épület nagytermében kezdte meg a gra-
 tulációk sorát, a hol Korniss Ferencz üdvö-
 zölte hosszabb beszéddel *Fodmaniczky* Frigyes
 bárót, a szabadelvű párt elnökét. *Podmaniczky*
 meghatottan válaszolt a beszédre, megköszönve
 azt a ragaszkodást, melyet a szabadelvű párt
 25 éves fennállása alatt személye iránt tanu-
 sitott.

A lelkes éljenzéssel fogadott beszéd után
 a párttagok a fogatok hosszú során a minisz-
 terelnökséghez indultak, a hol a nagyteremben
 gyülekeztek, melyet teljesen megtöltöttek. Tizen-
 egy óra tájban egetverő éljenzés hirdette, hogy
 megjelentek a teremben Széll Kálmán minisz-
 terelnök és a kormány összes tagjai, a beteg
 báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter ki-
 vételével. A miniszterek a miniszterelnök körül
 félkörben állottak fel. Az éljenzés csillapodtával
 előlépett

Falk Miksa, aki a miniszterelnököt üdvö-
 zölte és beszédje végén a következőket mon-
 dotta:

Nagyméltóságú Miniszterelnök ur!

Mélyen tisztelt barátunk és vezérünk!

A szabadelvű párt, melynek én keletkezése
 óta, tehát egy negyedszázadon át nagyon sze-
 rény ugyan, de tántoríthatatlanul hű tagja va-
 gyok, engem tisztelt meg azzal a megbizással,
 hogy a mai évforduló alkalmával a párt nevé-
 ben üdvözöljelek. Jól tudom és mindenki tudja,
 hogy ezen párt sokkal kiválóbb és ily kitünté-
 tésre nálam sokkal érdemesebb tagokkal ren-
 delkezik; ha én ennek daczára ama diszes
 missziót elfogadtam, ezt nem szerénytelenség-
 böi tettem, hanem mivel a párt intenczióját
 úgy értettem, hogy bennem mint egy élő bizo-
 nyítékát akarja odaállítani annak, hogy a régi
 gárda sem meg nem halt, sem magát meg nem
 adta, amit különben soha senki sem kívánt
 tőle, — hogy azon állapotok, melyeket ellenfe-
 leink csak ideigleneseknek, mulékonyaknak, rö-
 vid tartalmuaknak szeretnének feltüntetni, tel-
 jesen megszilárdultak, sőt a sokáig különvált,
 de ugyanazon közjogi alapon álló két párt már
 összeforrt. Bátran el lehet ma a szabadelvű
 pártiról mondani, a mit I. Károly, Franciaor-
 szág királya mondott, mikor visszatért Frank-
 honba:

— Semmi sem változott, csak legfeljebb
 numerusban lettünk többen.

A nehézségekből neked jutott az oroszlan-
 rész, de a után az érdemeiből is és ha már
 évek óta ez ország pénzügyeinek rendezettsé-
 gével dicsekedhetik, ez örvendetes állapot meg-
 alapítója voltál.

A mit mint miniszter tettél, az nagy állam-
 férfiu tehetség, a mit nem akartál tenni, az
 erős férfias jellemnek volt tanubizonysága.
 Amazért a nemzet meleg hálája, emezért a
 jellemes emberek közbecsülése kísért vissza
 azon.

Ennek pedig kétszeresen örvendünk; elő-
 szőr drága hazánk, de azután pártunk érdeké-
 ben is, mert a Te sikereid a mieink is lesz-
 nek, mert Te — ez nemcsak az én meggyőződés-
 sem, hanem mindnyájunkké — minden körülmé-
 nyek közt a mieink maradsz, azon szabadelvű
 párt maradsz, melyhez oly régen tar-
 tozol és melynek programját éppen az utolsó
 hetek folyamán ismételtlen oly megható igaz-
 sággal, oly elragadó ékesszólással kifejtetted.

Minden téren teljes összhangot találunk az
 általad követett politika és a szabadelvű párt
 programja közt. Fogadd ezért a párt nevében
 a legmelegebb hálás elismerés kifejezését és
 azon ünnepélyes biztosítást, hogy valamint Te
 — ez szilárd meggyőződésünk — soha és sem-
 miben nem fogsz letérni eddig követett utad-
 ról, úgy a szabadelvű pártot is mindig oldalad
 mellett fogod találni, mely lelkesedéssel fogja
 követni a Te zászlódat, minthogy az egy-
 szersmid az övé is.

És most: ave, morituri te salutant! Né-
 hány hónap mulva mandátumunk lejár és egyi-
 künk sem biztos az iránt, vajjon ismét tagja
 lesz-e az új képviselőháznak. De egyről igenis
 mindnyájan biztosak vagyunk és az: hogy bár-

kik legyenek is az új mandátumok birtokosai,
 a nemzet, miként évtizedek óta, úgy most is
 tulnyomó többségben szabadelvű párti képviselőket
 fog a törvényhozás termébe küldeni és
 azok, a kik mához egy esztendőre e terem-
 ben előtted tisztelegni fognak, megszaporodott
 számban, de ugyanoly melegséggel, ugyanoly
 lelkesedéssel mint mi, fogják hangoztatni azon
 kívánságot, mely ma a mi sziveinkből fakad:
 hogy Széll Kálmánt, Magyarország miniszterel-
 nökét, a szabadelvű párt vezérét, kedves csa-
 ladjával együtt az Uristen sokáig éltesse!

Az üdvözlésre felhangzott éljenzések után
 Széll a következő választ adta:

Mélyen tisztelt barátaim!

Lelkem mélyéig meg vagyok hatva ama
 meleg, rokonszenves. engem felette kitüntető
 érzelmek nyilvánulásától. Szivem egész mele-
 gével forró és őszinte köszönetet mondok
 miniszterársaim nevében is az elhangzott jó
 kívánságokért.

Tüzetes politikai fejtegetésekbe felesleges
 bocsátkoznia, folytatta, mert a házbantöbbször
 kifejtette politikai nézeteit, a melyek így eléggé
 ismeretesek. 2 év előtt bizalmat kért e párt-
 tól, meg is kapta és talizmánul őrizte mind e
 mai napig. Csak két éve kormányoz, de régi
 szereplője a politikai életnek és az a patina, a
 mely politikai multjára rátapadt, bizonyítja,
 hogy nem frázisok voltak politikai kijelentései
 és programja és hatalmát nem tekintette
 eszköznek politikai sikerek elérésére. (Éljenzés.)

Sohasem fog tenni semmit csupán azért,
 hogy e helyen megmaradjon és sohasem fog
 elhagyni semmit, ami miatt e helyről eltávozni
 kénytelen legyen. (Zajos éljenzés, taps.)

Ami a 67-es alapot illeti, kívánja, hogy
 az osztrák helyzetben előállott bizonytalan
 szürkeség mielőbb eloszoljon. De addig, a míg
 a 67-es alapon kormányozni lehet, annak csor-
 bitását semmiféle kisebbség kedvéért sem engedi
 meg. (Éljenzés.)

Mindig előre tekint és sohasem hátra.
 (Éljenzés.) Ha lassan is halad, de előre megy.

Csupán a liberáliszmus éltető levegőjé-
 ben lehet ezt az országot kormányozni. (Éljenzés.)

Az ő összeegyeztető, összefoglaló politikája
 azt jelenti, hogy ez országot ne osszszuk tábo-
 rokba, hanem foglaljuk össze az egyetemes
 érdekek követésére. (Zajos éljenzés.)

Mert a háborgó vizeken is a hajó csak
 akkor nem süllyed el, ha egyenletesen van építve,
 és ha a teher egyenlően van megosztva. (Zajos
 éljenzés.)

A modern élet cellaéletet nem ismer.
 (Zajos éljenzés.)

Egyesítő politikát csak a szabadelvű poli-
 tika foglal magában: mindenkit befogadni, a ki
 a hazát szereti. (Éljenzés.)

A budget letárgyalása után az összefér-
 hetetlenségi és viczinális törvényt tárgyalják,
 aztán néhány adminisztratív javaslatot.

A nagy reformok a jövő országgyűlésre
 maradnak.

Meg van győződve arról, hogy a jövő
 választás pálmája a szabadelvűpárté lesz.
 (Éljenzés.)

Köszönöm a bizalmat és hálával fogadom.

6
1
0
0
a-
76,
3s

ol.
gy
ár
6s
—
75,
rju
ves
28.
és,
lrb
1
20,

2.
50
—
50
80
—
—

2.
79
63
94
43
90
—

n.
—
2 90
10 —
—
9 50
3.50
9.25
3.50
36 50
40 50
— 80 50
8 50
8.50
6.25
6.95
30 —
76 —
— 95 75
19.12
17.60
40.15
28.52

Boldog újévet kívánok mindnyájuknak. (Zajos hosszas éljenzés.)

A képviselőház elnökét Pulszky Ágoston üdvözölte.

Perczel Dezső Pulszky beszédére válaszolva, melegen köszönte meg az üdvözlést. Utalt az elmúlt század küzdelmeire, bizalmat táplál a nemzet kitartó munkássága iránt a jövő században is. Bizik a törvényhozás bölcsességben a hátralevő ülésszakban. Kérte, hogy tovább; munkásságánál is támogassák tisztében. Szerencsét, boldogságot kíván mindnyájuknak. A beszédet zajos éljenzés fogadta.

A néppártban.

Az országgyűlési néppárt délután két óra körül gyülekezett a pártkör helyiségében és onnan testületileg vonult Zichy Nándor grófhhoz, hogy neki, mint a párt vezérének, jó kívánságait tolmácsolja. A párt nevében ifj. Zichy János gróf üdvözölte a pártvezért.

Beszédje elején magasztalta Zichy Nándor szívós kitartását a küzdelemben és sziklaszilárd meggyőződését. Te nem félsz, ugymond, az ugynevezett közvélemény ítéletétől, mely Magyarországon gyárilag készül, az utóbbi időben mégis főrugója lett majdnem összes államférfiaink elhatározásainak és cselekedeteinek. Te meggyőződésedet mindig nyíltan és őszintén s ha kell kérielhetetlenül is kimondod, mert gyűlöled az olcsó népszertűséget és mert politikai egyéniségednek alapvonása az igazság. Ez azonban ma már értékét kezdi veszíteni a hazában, mióta a politikai életben parlament képessé lett a Tayllerand által kifejtett az az elv, hogy a nyelv azért adatott az embernek, hogy vele gondolatait elleplezze és ugyanazok, kik nap-nap után ezt az elvet nem csak vallják, de gyakorolják is, vádolnak téged machiavellizmussal, politikai alattomosággal és kétszínűséggel, téged, hazánk egyik legigazabb politikusát! Mi, kik a néppártból egy hazafias keresztény pártot akarunk alkotni, mely a 67-es alapon állva, konzervatív irányban óhajtja megoldani a függő kérdéseket és orvosolni az ország anyagi és erkölcsi bajait, mi készek leszünk, a nemzeti akarat kifejezésének nagy napjára és erősen meg vagyunk győződve arról, hogy az említett elvek alapján a nemzet nagy része velünk lesz. Az egyházpolitikai törvények revíziójának gondolata sajátjává let. ma már majdnem minden hívő keresztény polgárnak, sőt oly rétegekben is kezd hódítani, melyek tőlünk éppen konzervatív irányzatunk következtében távol állanak. Az a határozott, egészséges közgazdasági törekvés pedig, mely programunk másik sarkkövét alkotja, ter-

mészszerűleg közelebb hozza pártunkhoz azokat, kik a legutóbbi időben az agrárius jelszóval szálltak sikra. Sajnos azonban, hogy e tiszteletreméltó politikusok egy merkantil tradíciókkal vegyített pártban indítanak meg oly akciókat, melynek nincsen jövője, ha csak ki nem vonatik a romlott légkörből. A közösen szerzett szomorú tapasztalatok után mindinkább úgy tűnik fel a szabadelvű párt, mint az a kuruzsló, a kinek minden betegség ellen csak egy orvosszere van és ha a szerorvoslás közben sebeket is fakasztott a testen, a sebeket ugyanazon marószerekkel akarja gyógyítani. Liberálizmus és mindig csak liberálizmus! ez az egy szó — dominálja még ma is majdnem az egész magyar politikai világot. Ez a szó úgy cseng még néhány naiv, vagy mondjuk idealista politikus fülében, mint nyári időben az esti harangszó, de tényleg, mi az ma? Semmi egyéb, mint egy kiapadt óceán, mint egy kiforró vulkán, mely már csak salakot vet ki magából. Kegyelmes Uram! Te is valamikor a magyar szabadelvűség aranykorában velük harcoltál, akkor, mikor még igazság volt a jelszóban, mikor még szervenidni kellett érte, de mióta az csak egy gredus ad parnasum, és egy kiáltó hazugság lett, melylyel agyonütötték egy egész nemzet idealizmusát és erkölcsi koldusbotot nyomtak a valaha délcég ifjú, a magyar nemzet kezébe, azóta végleg és teljesen szakítottál azokkal, kik e jelszót lobogónak használják, mely, mint a torreador kezében a zászló, izgat ugyan, de lelkesíteni nem képes. Mi, mint erősen magyar, keresztény, konzervatív párt sem többet, sem kevesebbet nem akarunk, mint a mit a magyar államszeme fogalmával teljesen fedni lehet. Mi tiszteljük mindenkinek a meggyőződését és jogosultnak tartunk minden, a haza erkölcsi és anyagi érdekeit szolgáló törekvést, de más irányzatot uralomra vergődni, mint magyart és keresztényt, nem engedünk. Azt kívánja Zichy Nándornak, hogy élete esthajnalán derengeni láthassa a hamvaiból föltámadt keresztény Magyarországának mindent bearanyozó napját. (Lelkes éljenzés.)

Zichy Nándor a köszönet és szeretet szavaival kezdte válaszát. Azután így szólt: Miből indultunk ki? Minket életre keltettek az egyházpolitikai törvények. Akkor mondtunk ki a szót: revízió. De e jelszó nem meríti ki a politikánkat, irányunkat és elveinket. A revízió ennek az irányunknak, elveinknek csak egy fogantója, a mi elvünk a keresztény állam, keresztény királyság, melyet Szent István alapított, mely a koronával átszállt a mai napig. Ezért a keresztény magyar államért küzdünk mi is. Ha nézzük mit tesznek elleneink, akkor azt látjuk, hogy ők sem a Szent István koronájáért, sem a magyar királyságért igazán lel-

kesedni nem tudnak, mert felfordulás, republikánizmus, antikereszténység, antimagyarság és szocializmus járnak nyomában. Ezek az általános pontok. Ebből fogjuk meríteni irányunkat. Bennünk nem tud kifogyni a remény és a lelkesedés, mert soha a nép vallásos élete elevenebben nem buzgott, mint éppen most. A kik közülünk katolikusok, azok még soha hátrózottabban, fényesebben, szivrehatóbban nem tapasztalták Krisztus helytartójának jóváhagyását, helyeslését, mint éppen ez évben magam is személyesen. Ezért teljes bizalommal kell nekünk katolikusoknak ő hozzá fordulnunk, az ő püspökeihez és az egész klérushoz. Mi mosolyoghatunk, ha minket felekezetiiséggel vádolnak. Mi egy felekezet jogait sem akarjuk csorbítani, tiszteljük minden felekezeti jogát egyiket sem támadjuk, sőt tárt karokkal várjuk őket csatlakozásra a keresztény és a magyar haza javára. Különben ilyen vádakkal foglalkozni nem érdemes. De nem csak nekünk vannak bajaink: a kereszt bántalmazása minden keresztény felekezetnek bántalmazása volt, az egyházpolitikai törvényekben igen sok van, a mi minden felekezetnek káros; ilyen a felekezeti különiség is. És mit művelnek a többi téren? Van-e a katolikusoknak közvagyon, melyet meg nem támadtak volna? nem vették volna a kezökbe? Van-e intézmény, melyet még birnak, van-e iskolájuk, kezdve a középiskolától az egyetemig, melyet magukénak nevezhetnének, melyet sokan nem arra használnak, hogy a kereszténység ellen, a magyar keresztény állam ellen irányítsák az elméket a fogékony ifjúságban? Mikor mi a keresztény hit, a hitkerkölcösség mellett fogunk fegyvert, akkor egyszersmind a keresztény királyság mellett küzdünk. Nem tudjuk mit hoz a jövő, csak egyet tudunk, azt, hogy minket kitűzött célunktól semmi körülmény el nem tántoríthat, ebben maradunk, csak azt kívánjuk: Istenem, segíts meg. Sors bona, nihil aliud. (Lelkes éljenzés.)

A függetlenségi pártkörökben.

A függetlenségi és 48-as (Kossuth) párt tagjai 11 óra körül üdvözölték Györy Eleket, a párt alelnökét. A párttagok a párhelyiségben gyülekeztek s onnan mentek Györy üllői-uti lakására, ahol Barabás Béla mondott üdvözlő beszédet.

Elmondta, hogy az újév nekik alkalom egy erős fogadalomra, megállani helyükön rendületlenül, teljesíteni a haza iránt szent kötelességüket továbbra is. Ne kívánjunk magunknak — ugymond — még nyugalmat sem addig, míg hazánkat meg nem nyugtattuk, de kívánjunk új erőt a további önzetlen küzdelemre s kívánjunk boldog újévet, szebb jövőt a nemzetnek.

A „TISZANTUL“ TÁRCZÁJA.

Magyar lakoma — Ázsia partján.

Írta: Chriszto Miklós.

Mintegy 10 évvel ezelőtt egy egész magyar túzóltó karaván zónázott a világszép Konstantinápolyba, megünneplendő gr. Széchenyi Ödön basa 30 éves túzóltói jubileumát.

Ez alkalommal szívesen látott vendégei voltunk magának Abdul Hamid császárnak, meg a város főpodesztájának.

De lakomát rendezett a tiszteletünkre odaszakadt Bakk hazánkfia is, a ki egyik vasutársaságnak igazgató-elnöke.

Ennek az előzőkeny, művelt milliomos honfitársnak főérdemét, azonkívül, hogy hazáját szereti még most is, gyönyörű szép fiatal felesége képezi.

A nagyon is szemre való kis menyecske szép fejében villant meg legelőbb az az okos gondolat, hogy férje honfiai, amugy magyarosan meg kellene vendéglélni.

A rendes férj, — mert az a férj, aki felesége szavára mindig hajt (pedig nem jó mindig hajtani), — rendes, magáévá tette a jó tanácsot és meghítt bennünket csapatosan ebédre.

Éppen 9 óra volt este, mikor hozzá fogtunk a kanalazáshoz.

De tartunk sorrendet!

A nyalka menyecske, — sajnáltuk, hogy nem magyar, — jutalmul körülsimogatta jóképű férje arcát és tüzes csókot nyomott ajkára.

A cselédség sürgött-forgott, lázas izgatottsággal szedtek-vettek, már Hegyi zongoraművész hazánkfia is próbálgatta a zongora billentyűjét, midőn a ház urnöje kipirult arczezzal elégtlenül jelenti, hogy minden kész.

Igen ám! de még fermánt is kellene előbb szerezni, mert anélkül 8 óra után nem lehet bejutni a Bosporusba.

— Baj! baj! bizony nagy baj, — monológizál a férj.

— Semmi nagy baj! válaszol a feleség. Tentát, pennát, papirost.

Az íráshoz ott is szükséges eme kellékek csakhamar előkerültek, az instanczia olkszül és expediciódik Abdul Hamid ő felsége kezéhez.

Idejére meg is jön a fermán, megadatik az engedély, főtekintettel azon körülményre, hogy a folyamodó magyarokat óhajt megvendéglélni.

Honfitársunk uri nyári laka ott fekszik Ázsia partján, meglehetősen messze a fővárostól. Körülbelül egy óráig ringatott bennünket a külön gőzhajó, míg oda értünk.

Jól esett az a szívélyes, igazi magyar vendéglátás!

A férj és feleség igyekeztek egymást felülmúlni szeretetreméltóságban.

Lent a kertben volt terítve.

A pazaral világitott kert, összehajló ciprus lombok, a kellemes illatot lehelő ezer és ezer virág bódító illata nagyon kellemessé tették az ott tartózkodást.

A különféle nemes borok, pezsgők fogyasztásával kedélyünk is hovatovább felvillanyozódott s kezdetét vette jó magyar szokás szerint az elmaradhatlan, — toasztolás.

Ittunk ő felsége Abdul Hamid szultán, a ház urnöje s ura egészségére. Távol messze hagyott szép hazánk boldogságáért! a Törökönban élő honfiai kért: és még Allah tudná kiért? — Szóval ittunk sürün és nagyokat.

Mint hogy pedig még mindig tartja magát az az axioma, hogy nincs oly hosszú dolog, a minek vége ne lenne, befejezést nyert a mi tostitozásunk, ivásunk és azon vettük észre magunkat, hogy ott ülünk a hullámozó tengeren uszó hajó fedélzetén.

A kellemes éjszakában zakatolva fut hajónk odébb-odébb...

Dalra mindig kész tenoristánk megadja a jelt s mi lélekkel, elfogulva, csaknem könnyes szemekkel énekeljük az idegerben:

»Hazádnak rendületlenül légy hive óh magyar!»

Majd enyelő dalra gyujtunk hévvel, tüzzel; — mire kis katonánk, — órnagy kalau-

Eljenzés követte Barabás szavait, melyekre Györy Elek válaszolt. En nagyon ismerem — ugymond — az én csekély erőmet és tehetségem fogyatékoságát és meg lehetek győződve, midőn ily fogadalmi szövetségrelépés végett voltatok szivesek megjelenni s megjelenéseket s üdvözléseket magamra nézve nagyon becsesnek és megtisztelőnek ismerem, fogadjátok érte mélyen érzett köszönetemet. Abhoz a küzdelemhez, melyre elhatározva vagyunk, szükséges, hogy erőnk és egészségünk is meglegyen. Engedjétek meg tehát, hogy ne csak megköszönjem a kivánságot, hanem én is kívánjam pártunk minden egyes tagjának, hogy az Isten adjon boldog, hosszú és nyugodt életet családjaikkal egyetemben. (Eljenzés.) De mindnyájan igazán boldogok csak akkor lehetünk, ha hazánk független, önálló lesz. Azt tartom, hogy a mult hasznos alakulást és tanulságot akkor szolgáltat, ha nem ismerjük félre, hogy a jelen nem egyéb, mint a multnak gyümölcse. A jelenről, mely előttünk is ismeretes, nem akarok hosszabban szólni, hisz mindnyájan tudjuk, hogy hazánk legfontosabb feladataiban, ügyeiben le van kötve: ipar, kereskedelem, mezőgazdaság a válság martaléka lett.

Meg kell változtatni a jelenlegi politikát, ha azt akarjuk, hogy a nemzet felvirágozzék. Kívánom, kedves barátaim, hogy ne csüggedjétek, hanem állhatatosan küzdjétek a nemzet igazáért. Ezt csak összetartással és kitartással lehet elérni. Ha ezt el tudjuk érni, kedves barátaim, akkor bizalommal tekinthetünk egy szebb jövőre s midőn ezt kívánom, újból megköszönöm szives üdvözléseket. (Lelkes eljenzés.)

Az Ugron-párt tagjai táviratilag üdvözölték Ugron Gábort, ki jelenleg erdélyi birtokán tartózkodik.

Nagyváradon.

Az évforduló alkalmából a szokásos újvi tisztelegések Nagyváradon is a szokásos módon folytak le.

Beöthy László főispánál ezuttal ugyan, a család gyászja miatt elmaradtak a személyes üdvözlések és tisztelegések, levélben azonban annál többen keresték fel üdvözléssel a város és megye népszerű és közszeretben álló főispánját és családját.

Az alispánál a megyei tisztikar tisztegett s azonkívül a város előkelőségei keresték fel jókívánataikkal a vármegye első tisztviselőjét.

A nagyvárad kir. törvényszék és a két-járásbírói bírői és jegyzői kara első sorban Nagy Ferencz elnökkel tisztegett.

zunk felébred álmódosásából s szabadulni igyekeznek attól arókatól, melyet Bakkné öngyászta kertjében fogott . . .

Nem csoda! kocza puskás; — most volt először vadászaton! . . .
— Csok jassa Effendi! kiált ezt látva a pityókás lársaság.

Egyik hunczut a feze helyére tűzoltó sisakot nyom, azt meg a maga fejére erőszakolja, átkarolja, mint valami deli dámát és úgy járja vele a méltóságos lassu csárdást, majd kitörő jó kedvvel a kopogóst! . . .

— Csok jassa, csok jassa effendi! — kiáltjuk mi.
— Eljen, eljen madjar — viszonzá ő.

Kikötőhöz értünk. Neki czihelődünk, aztán tréfálva, nevetve kieviczkelünk a partra, hol már türelmetlenül vártak reánk a toporzékoló lovakat, gondolataikba mélyedt szamarakat és fülelő, felnyergelt öszvéreket féken tartó török, görög, örmény gyerekek.

Egy részünk lóra kap, akis »Bukefalus«-ok patkói szikrát hánynak, a lovak farkába kapaszkodó tulajdonos szuszogóra veszi a dolgot, néhánéha, — lovát biztatandó, — elkiáltja magát s meg sem állni: a »Pest« és »Imperial«-szállók kapujáig.

Jelentsik István kir. táblabírói ranggal és jelleggel felruházott törvényszéki bíró vezette a tisztelegőket Boldog újévet kívánt s kérte az elnök jóindulatát továbbra is.

Nagy Ferencz elnök röviden válaszolt s különösen kiemelte, hogy teljesen és minden tekintetben dicséretet érdemel a bírői és jegyzői kar működése és munkássága.

Ezután a tisztelegők, a törvényszéki elnökkel a kir. Táblához vonultak, a hol Nagy Ferencz elnök üdvözölte Ritoók Zsigmond kir. Tábla-elnököt.

Ritoók Zsigmond szívélyesen fogadta a tisztelegést s jóindulatáról biztosította a törvényszék és járásbíróóságok bírői karát. Hangsúlyozta azonban, hogy a bírői karnál bizonyos felületességet tapasztalt. Ezt nem érti éppen a nagyvárad kir. törvényszék és a két járásbíróóság bírői karára, hanem általánosságban. Kérte a bírőkat, hogy a felületességet kerüljék.

A törvényszék tisztelegését megelőzőleg a kir. Tábla bíráit vezette az elnök elé Medvigy Mihály tanácselnök. Az üdvözlés igen szívélyes lefolyású volt.

A kir. főügyészség és ügyészség tisztikara szintén tisztelegte Tassy Pál kir. főügyésznél.

A posta üdvözlése.

A rendesen sablonos újévi üdvözlésekből kiemelkedik a posta-táviró tisztviselők nevében elmondott két üdvözlő beszéd.

A posta-igazgatósághoz tartozó tisztviselők nevében Szücs József titkár tartott épp oly őszinte, mint igazi hazafiságról tanuskodó beszédet. Valóban így kell szólni egy egyenes lelkű magyar tisztviselőnek. Rámutatni a sérelemre nyíltan, de elkeseredés nélkül és az íróasztal robot munkáját is megnevesíteni a hazának tett szolgálat gondolatával.

Igy a nemzetre nézve lesz »nobile officium« tisztviselői helyzetén javítani, mit ha valamilyik hivatalnok köré, úgy bizonyára első sorban a posta-táviró tisztek és tegyük hozzá a rokon vasutiak érdemelnek meg.

Lesz még alkalom erről bővebben beszélni. Az érdekes üdvözlés, melyet az igazgatósági tisztviselők nevében mondott el Szücs József titkár, így hangzott:

»Nagyságos kir. tanácsos, Igazgató Ur!

Kartársaim nevében és megbízásából a huszadik század küszöbén tisztelettel üdvözölöm Nagyságodat.

Felhasználok egyúttal az alkalmat, hogy helyzetünkre vonatkozólag egy és más irányban rövid kitéréseket, reflexiókat tegyek.

Élénken érezzük mindnyájan, hogy az elmúlt évben jogos vágyaink, reményeink nem valósultak, mert bár — állami intézményeinkben a külföldi: főleg osztrák mintákat szorgalmasan másoljuk, egyben, t. i. az állami tisztviselők dotációjára tekintetben még ma is inkább vagyunk törökök, sem mint osztrákok, nyilván azért, hogy keleti származásunkról egy pillanatra is meg ne feledkezzünk.

Igaz, kilátásba helyeztetett a fizetések javítása — oly módon, hogy a közigazgatás egyszerűsítése folytán megtakarítandó összegek fognak a fizetések feljavítására fordíthatni, ez az ígélet azonban csak az óvatatlan szem előtt látszik aranyknak, az avatott szem jól látja, hogy az csak tantus, mert egyszerűsíteni lehet is, kell is, de ez csak a szolgálat javulását, gyorsulását fogja eredményezni, nem pedig jelentékenyebb megtakarításokat.

Ez — anyagi helyzetünk képe! — Lássuk az erkölcsi oldalt. Az utóbbi időkben a sajtóban szónokolt a szolgálati tisztviselők tekintélye.

Sajnosan érezzük, hogy nálunk csak annak a közintézménynek van tekintélye, sulya, mely büntető hatalommal is bír; hogy a magyar társadalom sokkal inkább respektálja a sujtani tudó öklöt, mint a munkás kezét, s az az előkelő intelligencia és szellemi erő, melylyel a posta- és táviró intézmény kormányoztatik, a

kellő méltánylásban és tiszteletben nem részesül.

Daczára azonban annak, hogy működésünk sem anyagilag, sem erkölcsileg kellően honorálva nincs, ezután is hiven és becsületesen fogunk dolgozni, — először azért, mert a posta- és táviró intézetnek a mai nívón való fentartása, sőt annak a követelményekhez képest való tovább fejlesztése a mi becsületünk tartalma és védő pajzs alá van helyezve, — másodszer pedig mert abban a tudatban vagyunk, hogy munkánknek nem honorált része — *nobile officium*, a mivel a hazának mindenki tartozik.

Meleg szívvel kívánom, hogy a Mindenható áldja meg Nagyságodat, minden testi és lelki javakkal, hogy ebben a küzdelemes, de nemes munkánkban nekünk még sokáig vezérünk lehessen!

Kívánunk Nagyságodnak boldog új esztendőket.

Schöpflin igazgató megköszönve a tisztviselők megjelenését, azon nézetének adott kifejezést, hogy az állapotok nem oly riasztók, hisz az intéző körök minden lehetőt megtesznek, hogy a tisztviselők helyzetét javítsák. Igaz, hogy még nem állunk e kérdésre nézve a külfölddel egy magaslaton, de a közel jövő be fogja bizonyítani, hogy a magyar állam tisztviselői ép oly helyzetet nyernek, mint a nyugati államok tisztviselői.

Ő a 30 év előtti gyermeket látta fejlődni, növekedni, erősödni s maga is tehetségéhez képest közreműködött az intézet felvirágoztatásán a tisztviselők helyzetének javításán.

Jóindulatáról biztosította tisztikarát — kiartásra, egyetértésre buzdítva őket.

A kezelő személyzetet Debreczy Imre felügyelő vezette az igazgató elé, ki a következő rövid, de szónoki értékű s minden sorában igaz beszédet intézte Schöpflin igazgatóhoz:

Nagyságos kir. Tanácsos Ur!

Szeretett Igazgatónk!

Az újév beálltával mi is eljöttünk, hogy Nagyságodnak hódoló tiszteletünk mellett boldog újévet kívánjunk.

A mai nappal egy új század hajnala virradt ránk, s a letűnt XIX. század összes vívmányaival átadatott a történelemnek.

Mi — a század gyermekei, a letűnt XIX. századot a felvilágosodás századának neveztük el, — azonban majd az igazságos történetíró fogja eldönteni, hogy századunk vívmányait nem becsültük-e túl; és századunk elnevezésében nem vezetett-e kérdés?! Annyi tény, hogy a magyar tisztviselők szempontjából a századot nem igen illeti meg a felvilágosodás jelzője, mivel a magyar állam tisztviselőinek a letűnt század utolsó három tizedében nagy nyomorral, igen sok elítéllettel és a bürokratizmus túltengésével kellett megküzdenie; s még ráadásul szolgálati pragmatikánk hiányában a nagy közönség sem részesítette abban a tekintélyben, a mi őt megillette volna.

A magyar posta- és táviró tisztviselőnek pedig még ezenkívül óriási küzdelmet kellett kifejtenie, hogy a hazánkba betolakodott idegenek előtt ezen szolgálati ágra való reátermettséget beigazolja. A magyar posta- és táviró tisztviselő azonban az eléje gördített akadályokat és a két testvér intézet (posta és táviró) egyesítésével járó nehéz munkát diadalmasan legyőzte, amit fényesen beigazolt a posta- táviró- és telefonintézet fejlettsége és megbízhatósága.

Ezen győzelemben azonban fényes szerepe volt a mi vezető férfainknak, a kik a munkában előjárva — humanus eljárásokkal minden vonalon lelkesítettek, mert az iskola padjaiból kikerült s az akkori — 30 év előtti viszonyok által önállóságra és függetlenségre nevelt szilaj ifjúságot csakis humanus eljárással lehetett abba a nehéz, lélekölő munkába befogni, a melynek neve: »Posta- és távirókezelés.« — S csakis humanus eljárással lehetett velők megértetni, hogy nekik most a magyar haza felépítéséért és felvirágoztatásáért kell dolgozni, fáradozni és nélkülözni.

Nagyságod, a ki közel 34 éve működik ezen a téren, minden eljárásában csakis az emberszeretetet tartotta szem előtt és atyai jóindulatával művelte annak a generációnak a lelkesültségét, melynek később igazgatója lett.

Aldja meg a magyarok Istene érte!

Most, a XX. század küszöbén kérjük, ne vonja meg tőlünk atyai jóindulatát, szeretetét és támogatását ezután se, — legyen nekünk továbbra is igazságosan szerető előljárónk, a mikor adjon az Eg Nagyságodnak és hozzátartozóinak erőt, egészséget és kitartást!

Schöpfungin meghatottan köszönte meg azt a figyelmet, melyet kezelő tisztviselői vele szemben tanúsítottak. — Megindulással emlékszik vissza arra a küzdelemre, melyet az idegen postásokkal és távirásokkal folytattak a magyar tisztviselők, melyben végre Isten segítségével a magyart támogatta.

A posta intézet a magyar kultúrának egyik leghatalmasabb terjesztője, s minden tagjának a nemzetet érdeklő dolgot kötelessége támogatni.

Igéri, hogy míg vezetője lesz ennek a nagy tisztikarnak, — mindig atyja lesz!

A kir. pénzügyigazgatóság tisztviselői Papp Miklós kir. pénzügyigazgatónál tisztelegtek s biztosították főnöküket tiszteletök, ragaszkodásukról.

A kir. tankerületi főigazgatónál szintén voltak újévi tisztelegések. A főgymnásiumi tanári kart Kolonovits Sándor igazgató, a főreáliskola tanárait pedig Krüger Viktor igazgató vezette Nátalussy Kornél tanker. főigazgató elé, a ki a tisztelőket igen szívélyesen fogadta s viszonzta a jókívánatokat.

Sipos Orbán kir. tanfelügyelőnél a tanítói kar és még sokan tisztelegtek.

Örmény vagy magyar?

(H) Hazafias tekintetben legalább is kétes értékű az a mozgalom, melyet némely örmény eredetű honfitársunk egy, Szamos-Ujvárt felállítandó örmény püspökség érdekében megindított. A törekvés indokát nem ismerjük s egyelőre nem vagyunk hajlandók hitelt adni ama híreszteléseknek, melyek a tulajdonképeni okra rámutatnak. Azt azonban bizonyosan tudjuk, hogy ilyen püspökségre szükség egyáltalában nincs s annak felállítása a hazafias ügynek nagy ártalmára lenne.

Magyarországon ma örmények már nincsenek; örményül csak itt-ott egy-egy öreg bácsi ha még valamit ért, de az újabb nemzedék bizony egy kukkot sem tud örményül. Azért, hogy Csiky Viktor örmény eredetű, azért ő ma ép oly kevésbé örmény, mint a milyen cseh Horánszky Nándor, a kinek pedig őse bizony cseh lehetett.

S mit értenek el az örmény püspökséggel? Természetesen örmény plebániákat is kellene alakítani, lennének tehát örmény hitközségek, lenne örmény istenisztelet, s hogy a hívek ezt megérték, persze meg kellene tanulniok örményül, tehát lennének szükségképen örmény iskolák is.

Kérdjük: van-e erre szüksége a magyar hazának? Hazafias törekvés-e az, mely a nemzet testéből egy egészséges tagot kiszakaszt? Kell-e a szegény magyar hazának még egy új nemzetiség? Mert, hogy előbb-utóbb az lenne belőle, az csak természetes.

Eddig egyébiránt a törekvés leketett elfoglaltság, vagy némileg talán hiúság szüleménye; nem is vettük komolyan, mert még az ugynevezett »örmény« körökben sem keltett rokonszenvet, ma azonban már oly eszközöz nyult az agitáció, melyet hazafias érzésünkkel nem tudunk megegyeztetni.

Kolozsvárról indult ki egy nyomtatott körlevél az ország minden csak felfedezhető örmény eredetű lakósaéhoz, mely arra hívja fel, hogy a népszámlálásnál örménynek írja be magát »hogymutathassuk meg a világnak, mennyien vagyunk.« Hát ez mire való? Sok örmény eredetű családnak még a neve sem mutat arra, hogy valaha örmények voltak s ha Csiky, Lengyel, Dániel, Simay, Antal azt írja be majd, hogy örmény, egyenesen valótlanságot írna be, mert akkor éppen oly okkal kellene Wlassicsnak oda írni, hogy szerb, Plósznak, hogy sváb, Fabinyinek, hogy tót, Hallernek, hogy német, Benigninek, hogy olasz.

Kérjük »örmény« eredetű honfitársainkat, maradjanak csak továbbra is meg jó magyaroknak s jó hazafiaknak!

A régi gárda.

A tegnap elhangzott újévi politikai beszédek közül Falk Miksának, a szabadelvű párt elnökéhez intézett beszéde utólagos magyarázatokra szolgáltatott okot két tétel miatt. Az egyik tétel a »régigárdáról« szól, »amely meghal, de meg nem adja magát,« a másik pedig arról, hogy »a szabadelvű pártban semmi sem változott.«

A volt disszidensek lapja erre ma a következő megjegyzést teszi:

Nem mondjuk, hogy Falk Miksa rekriminált. De félünk, hogy a mit mondott, az rekriminációra fog alkalmat szolgáltatni. A magunk részéről csak kettőt kívánunk megjegyezni. Az a zászló, a melyet Széll Kálmán lobogtat, csakugyan a szabadelvűség régi zászlaja. De a régi zászlón új jelszó olvasható: Jog, törvény és igazság! S ha azt kérdeznők a régi gárdától, a melyet mi is tisztelünk s a melynek értékét nálunknál senki jobban nem becsüli, vajjon ott ragyog-e ez a hármasszó mindig a régi lobogón, vajjon igenlő választ kapnánk-e kérdésünkre?

A másik megjegyzésünk pedig az, hogy a szabadelvű párt két év óta nemcsak számban szaporodott, de gyarapodott tekintélyben, tiszteletben, a közvélemény ragaszkodásában is. És ez a gyarapodás van olyan fontos, mint amaz. Ebben a becses gyarapodásban pedig a régi gárdán kívül még két tényezőnek van igen erős része: a régi zászlón ragyogó új jelszónak, valamint azoknak, a kik az új jelszó kedvéért szegődtek a régi zászló alá.

A volt nemzeti pártiak lapja egyenesen megtámadja Falkot.

Tapintatlannak nevezi a Budapesti Tagblatt a Falk beszédét, a melyet felháborodással kell visszautasítani s kijelenti, hogy »a volt nemzeti párt tagjai az ilyen eljárást egy párttag részéről, a ki a nevükben is beszél, nyugodtan nem fogadhatják s gondoskodniok kell arról, hogy politikai reputációjukat sem Falk, sem bárki más orvul ne támadja.«

Falk lapja ma reggel a következő kommentárral kíséri az inkriminált beszédet:

A szabadelvű kormánypart elveiben s törekvéseiben semmi sem változott s mindnyájan, a kik a pártkötelékhez tartoznak, a Széll Kálmán vezetését követik, ugy a régieknek, mint az újaknak egyeknek kell lenni az alaptételekben és eszmékben. Miként is történetelt volna ebben változás? Hát a miniszterelnök nem a szabadelvű párt testéből való test, véréből való vér? Avagy komolyan hiheti-e valaki, hogy a nemzeti pártnak a kormánypartba lépése által a kormánypart jellege és politikája rosszabbra változott? Nem lehet elég nyomatékosan visszautasítani azt a feltevést, hogy az egykori nemzeti párt a nemes törzsbe ojtott vadhajítás tulajdonságával bír.

UJDONSAGOK.

A nőegylet álarczos bálja.

Tavalyi sikerétől lelkesítve, a Biharmegyei Nőegylet az idén is fényes álarczos bált fog rendezni.

Jogászbállal kezdődik a farsang, a Nőegylet folytatja — ez olyan kezdet, a mely a legszelb farsangi idényre enged kilátást.

A városban már előre folyik a készülődés, ki milyen ruhában és milyen álarczczal fog megjelenni? Bájós bakfis-ajkak gyakorolják a bosszantó megszólítást:

— Ismerlek, bájós maszk!

Mindez így lesz bizonynyal, de még nagyobb bizonyosság okáért a Nőegylet más eszközöket is felhasznál a siker érdekében.

Ugy halljuk, hogy a választmány bájós tagjai felosztják maguk közt Nagyvárad családapáit s mindenikhez bekopogtatnak azzal a kedves meghívással, vigye el a leányát az álarczos bálra!

Melyik családapa lesz olyan kőszívű, hogy ilyen kérésre meg ne indulna? Hiszen a Nőegylet bölcs előrelátásból hónap elejére tette a bál idejét, f. hó 12-re.

Tizenkettedikén este fog a Fekete Sas nagyterme búbájós elvarázsolt tündéreké palotájává válni, a hol senki sem ismer táncosnőjére, csak mikor éjfél, a kísértetek rémes órája közeledik. Micsoda kaczagással fogják fogadni azt a kísértetes órát!

A ki nem fél a kísértetek órájában történnő leleplezésektől, az könnyen hozzájuthat. Mindössze 3 koronát fizet, ha nőtlen fiatal ember; családapák kedvezményt kapnak: egész családjukért csak 8 koronát kell letenni.

Igazán nevetségesen csekély ahhoz képest, hogy a kísértetek órája a lehető legjobb hatással lehet a házasulandó fiatalságra nézve s akkor egy-két-három leányt minden nagyobb nehézség nélkül el lehet adni.

A még felmerülhető nehézségeket a Nőegylet választmánya fogja ma délután 4 órakor az árvaházban tartandó gyűlésén elhárítani.

Beköszöntött a tél.

— Hóvihar és forgalmi akadályok. —

Az ujesztendővel beköszöntött a tél. Mindentűt fehérlik a hó, a holt föld téli szemfedője. De a most már pompás téli idő, hogy úgy mondjuk, ajtóstól rontott be. Még Szilveszter estéjén sárban gázoltunk s az új század reggelére erősen megfagyott a göröngy. De emellett olyan metsző, hideg északi szél sivitott, füttyölt végig az utcákon, mintha egyenesen a Néva partjáról bocsátották volna hozzánk. Később megeredt a hóesés s egész délután és éjjel valóságos hóvihar tánczolt végig a városban. Így természetesen csak igen kevesen jártak az utcán, mert mindenki behúzódott a meleg helyiségekbe. A szánkók azonban csakhamar megjelentek s vigan csilingeltek egy-egy bátrabb kompániával.

Tegnapra aztán elült a vihar s most a legpompásabb téli időnk van, ropogó hóval, remek jégvirágokkal.

Szóval benne vagyunk a télen!

A nagy hóvihar a közlekedést is nagyon akadályozta; a vonatok nagy erőfeszítéssel érkeztek be több-kevesebb késedelemmel

A távirda és telefon vezetékeket igen sok helyen megrongálta, összekuszálta s így a szabad közlekedés fennakadt, sőt egyes helyeken egészen megszakadt.

Igy tegnap nem lehetett Kolozsvárral távíratosni, mert a vihar megrongálta a távirda vezetéket. Bukaresttel is megszakadt a távírati összeköttetés.

A nagyvárad-i posta-távirda hivatal tegnap nagy erőfeszítést fejtett ki, hogy a megszakadt összeköttetést pótolja.

A fagyos, havas idő megnehezíti a városban is a közlekedést. A gyalogjárókról sok helyen nem takarítják le a havat s a sikos utakat nem hintik be homokkal, vagy hamuval és ezért a járókelők ki vannak téve a veszélynek.

A rendőrkapitányi hivatal ugyan kiadta már a rendeletet erre nézve, azonban szigorúan fel kellene ügyelni, hogy azt be is tartásák.

A kibocsátott hivatalos hirdetésben a következő:

A beállott havazások következtében felhívattak a háztulajdonosok, házfelügyelők és üzlettulajdonosok, hogy

a járdákról a havat

annyszor, ahányszor szükségeltetik, takarítsák le s a sikos járdát homokkal vagy fűrészporral szórattassák be.

A vízfolyókban a jég felvágandó. Ugyanezen alkalommal figyelemzetnek a háztulajdonosok, hogy az udvarokon összegyűlt hó lerakási helyétől a város egész területén a Körözs medre jelöltetik ki. A Pecze folyó medrébe a hó behordása szigorúan tiltatik.

Jelen hirdetésben foglaltak áthágói a közegészségügyi, köztisztasági szabályrendelet 12. §-a értelmében 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettnek.

Kelt Nagyváradon, 1900. december hó 22-én.

Rimler Károly,
rendőr-főkapitány.

TAJÉKOZTATO.

- Január 3. A közigazgatási bizottság ülése a városházán d. u. 8 órakor.
Január 4. Orvosok gyűlése d. u. 5 órakor.
Január 5. A járvány bizottság ülése a városházán d. u. 4 órakor.
Január 7. Megyei közigazgatási bizottság ülése, d. e. 10 órakor.
Január 7. A koldusápoló egyesület közgyűlése d. u. fél 5 órakor.
Január 8. Jogászbál.
Január 9., 16. és 23. Kereskedő ifjak tánczenéje a Csarnokban.
Január 10. Városi közgyűlés.
Január 12. A nőegylet álarczos bálja a Fekete Sasban.
Január 20. Kamarai beltagok választása.
Január 27. A kath. kör bálja.
Febr. 17. Tűzoltó bál.

* **Munkásság a város és megyénél.** A közigazgatás egyszerűsítése mindenütt a jelszó, de olyan nehéz kérdés ez, hogy csak idővel lehet valami sikert elérni ez irányban. Az elmúlt év tevékenysége most már számokban látható Biharmegye és Nagyvárad városánál.

1900. évben Biharmegyében az ügyforgalom a következő volt: az alispáni hivatalnál: közigazgatási 36.260 db. (4000-el kevesebb mint 1899-ben), a közig. bizottsági 3594 drb., kihágási 758 drb., erdőrendészeti bizottsági 456 drb., erdei kihágási 185 drb., központi választmányi 130 drb., állandó választmányi 1187 drb., közigazgatási bírósági (főispáni) 36. közig. bírósági (alispáni) 18 drb., sürgetés 307 drb. — A megyei árvaszéknél 1900-ban volt 65,000 drb., vagyis 10,000 drb. több, mint

az 1899. évben, dacára minden egyszerűsítési kísérletnek.

Nagyvárad városánál az 1900. évi forgalom a következő volt: a közigazgatásnál: rendes tanácsai 15236 drb., kihágási 312 drb., közig. bizottsági 597 drb., közigazg. bírósági 20, erdőrendészeti bizottsági 22 drb., központi választmányi 117 drb. — Elnöki iktató 5081 drb., kórházi, katonai és illetőségi 75272 drb., árvaszéki 7238 drb., adóhivatali 23646 drb. — A rendőrségre vonatkozó adatokat már közöltük.

* **Nász a Zichy-családban.** Gróf Zichy Jenő fia, gróf Zichy Rafael, a biharmegyei Zichy birtokok fiatal ura december 29-én eljegyezte őrnagy Pallavicini Ede és neje, született grófnő Maihath Adel leányát, Edinát, a somogy megyei Mosdóson. A házasság októberben lesz.

* **A kath. kör bálja.** A nagyvárad-i katolikus kör évenként rendezett tánczenéjei a farsang legelőkelőbb és leglátogatottabb mulatságai voltak. Ez évben a rendező bizottság már jó előre buzgó munkásságot fejt ki, hogy a kör bálja az eddigi mulatságait és felülmulja. Ezt biztosítja már jó részben az, hogy a kör ez ideig báljának védnöknőjéül báró Gerliczy Ferenczné urhölgyet sikerült megnyerni. A bál napja még nincs végleg megállapítva.

* **Birói vizsga.** Szabó Győző, a nagyvárad-i kir. törvényszék egyik kiváló tehetségű és szorgalmas aljegyzője a birói vizsgálatot Budapesten kiváló sikerrel letette.

* **Kékuss Vidor emléke.** Néhai Kékuss Vidor elhunyt prem. rendű tanár lelki üdvéért holnap (pénteken) d. e. 9 órakor a rend templomában gyász Istentiszteletet tartanak. Jelen lesz az egész tanári kar, a gymnasiumi tanulókkal. A gyászmisét Kolunovics Sándor igazgató tartja.

* **Zenepróba.** A zenekedvelők egyesülete az ünnepi pihenő után ma, csütörtökön este 8 órakor a szokott helyen újból megkezdte gyakorló próbáit. Miután a hangversenyől már csak rövid idő választ el, a vezetőség ez uton is kéri a működő tagokat, hogy úgy a ma esti, mint a következő próbákban pontosan és teljes számban jelenjenek meg, mert a hangversenyen csak azok működhetnek, kik az utolsó próbákban részt vesznek.

* **Kinevezések.** Beöthy László főispán a Lázár Zoltán elhalálása folytán megüresedett megyei alszámvevői állásra Zilahy Sámuel árvaszéki könyvvezetőt nevezte ki ideiglenesen. Árvaszéki könyvvezetővé pedig Ravasdy Barnabás árvaszéki segédkönyvvezetőt neveztetett ki. Az ekként megüresedett árvaszéki segédkönyvvezetői állásra az alispán pályázatot hirdet. A kérvények január 30-ig adhatók be a főispánhoz.

* **Ne menjenek Oroszországba.** A belügyminiszter körrendeletben inti most a munkásokat, hogy ne menjenek Oroszországba. Gyakran megessék, hogy magyar állampolgárok munkakeresés céljából Oroszországba mennek s mert ott foglalkozást nem találnak és pénzzel sem rendelkeznek, miért is baba kell őket toloncolni. A belügyminiszter felhívja a hatóságokat, hogy az Oroszországba készülők az odautazásról beszéljék le s figyelmeztessék, hogy Oroszországban nagy a munkakereslet s az orosz nyelv ismerete nélkül munkát nem kapnak.

* **Vandalizmus.** Bihar községből írja levelezőnk, hogy valami jó madarak Karácsony éjjelen két bihari szőlőbirtokosnál nagy kárt tettek a gyümölcsösben. A legszebb, nemes fajú gyümölcsfákról egészen lehántották a kérget, mi által a fák elpusztulnak. Mintegy 50 darab szép gyümölcsfát pusztítottak így el.

* **Hymen.** Balogh János micskei birtokos eljegyezte Veress Ignác tóti-i birtokos leányát, Zsuzsikát.

* **A járvány-bizottság ülése.** A kanyaró járvány Nagyvárad-Ujvárosban terjed; különösen az Immaculata-intézet és iskola növendékei között sok a kanyaró beteg. A városi főorvos jelentése szerint eddig mintegy 80 növendék betegedett meg kanyaróba, miért is véleményezi a főorvos, hogy az intézet iskoláit további két hétre, vagyis január hó 18-ig zárva tartásák. A főorvos véleményét holnapután, január hó 5-én délután 4 órakor tárgyalja a járvány-bizottság.

* **Kéménytűz.** Mindjárt az új év első napján dolga akadt a várad-velencei tűzörségnek. A kolozsvári-utcai szikvizgyár mellett ház kéményében gyúlt ki a meggyűlémett korom és csakhamar hatalmas lángnyelvek csapdosták a tetőzetet, úgy, hogy félsz volt, miszerint az egész épület, melyben több bolt is van, lángba borul. A tűz nagy csődületet okozott az amugy is élénk utcán s a lakók sietve iparkodtak a fojtó füsttel megtelt szobáikból holmiakat kihordani. A telefon útján értesített tűzörség azonban még idejében megjelent s a tüzet elfojtotta. Minthogy utóbbi időben a gondatlanságból eredt kémény tűzek igen gyakoriak, nagyon helyesen cselekednének a rendőrség, ha a mulasztásért felelős kéményseprő mestert vagy házigazdát a törvény értelmében szigorúan megbüntetné.

* **A kamarai választások.** A nagyvárad-i kereskedelmi és iparkamara bel- és kültagjainak megbízása ez évi január hó 5-én lejár. A megyében a kültagok választása már megjelentetett, a beltagok választása azonban Nagyváradon csak január 20-án lesz. A választás iránt nagy érdeklődés mutatkozik, úgy az iparosok, mint a kereskedők között. Különösen a kiskereskedők erősen szervezkednek, hogy néhány tagot bejuttassanak maguk közül a kamarába. A választók névjegyzéke ellen igen sok felebezést adtak be, amelyek felett már határozott a tanács, illetve a bizottság. A felebezések folytán bevették a kereskedők választási névjegyzékébe: Gábel Jakabot, mint a nagyvárad-i takarékszövetkezet igazgatóját, továbbá felvették a kereskedő választók közé Hajnal Izsó, Schlesinger Fülöp, Schwarcz Izsák, Krasznér Salamon, Feldmann Izidor, Feldmann József, Feldmann Mór, Rozenzweig Henrik, a Kurländer és Ullmann cég, Spitzer Bernát, özv. Löwenstein Jakabné és társa, Munk Mór. Az iparosok közé felvették dr. Moskovits Miklós gyári vegyész, technikai fővezetőt és Pollák Pál szállítót. Az iparosok névjegyzékéből Janky Józsefet és Laszky Armitát átvették a kereskedők névjegyzékébe. Felvétel iránti kérelmükkel elutasították Rottenberg Márton, Reichenberger Ferenczet és Berger Ignácot.

* **Házi tolvaj.** Jung Ignácné csütörtökön megfogadta Papp Mari cselédleányt. Vasárnap rájött, hogy pénzéből harminczhárom korona hiányzik. A gyanuja Papp Marira irányult, ki a rendőrség előtt be is vallotta, hogy az eltűnt összeget 5 lopta el s ma már a rendőrség börtönében ül a fiatal tettes.

* **Betörés a Hidegser-utcán.** Megemlítettük, hogy a múlt napokban ismeretlen tettesek özv. Krizsár Istvánné hidegser-utcai lakos házába — míg ő távol volt, — betörték s ékszereit valamint négyszáz forintnyi készpénzt elvitték. — A rendőrség megindította a nyomozást s tegnap letartóztatott egy Volf József nevű egyént, a felmerült súlyos gyanu okok alapján. Volf tagadja, hogy ő követte el a betörést.

* **Görgey Arthur tábornok ujesztendéje.** A legutóbbi szabadságharc tábornokai közül ma még csak ketten élnek, a volt fővezér: Görgey Arthur és az erdélyrészi hadak vezérkari főnöke: Czecz János. Az utóbbi a többi több ezer kilométernyi távolságban fekvő Buenos-Ayresben, az argentinai köztársaság fő-

városában, Görgey pedig közöttünk. Évtizedek óta csakis néha történt meg, hogy Görgey Arthur tábornok nem Budapesten töltötte az év utolsó napját; ezuttal szintén nem az ország fővárosában érte meg a volt fővezér az új év első napját, hanem Visegrádon. Ma délelőtt aztán több 1848-49-es honvédtiszt rándult ki oda, hogy az agg fővezérnek szerencsét kívánjanak. Táviratilag és levél útján mind politikai, mind társadalmi közéletünk számos jelese, sok egykori honvédtiszt és mások kívántak szerencsét az új év alkalmából az egykori Budavár legutolsó megostromlójának, aki teljesen ruganyos szellemmel és jó egészséggel lépett be a 20-ik századba. Görgey Arthur tábornok budapesti lakásán délelőtt és délután szintén egymásnak adták a kilincset az ősz tábornoknál gratulálni óhajtok; de üres lakást leltek: a tábornok már október óta nem jött be Visegrádról Budapestre. Erdekes, hogy ismét sajtó alá kerül egy munka részben új adatokkal, mely nagyrészt Görgey Arthurnak, mint fővezérnek működését tárgyalja a nemzet legutóbbi szabadságharcában. Ezt remélhetőleg még olvashatja az agg tábornok is, aki szorgalmasan lapozza át naponként a hírlapokat és nagy előszeregettel foglalkozik tudományos munkákkal is.

* **Kenyérosztás.** A következő sorok közlésére kértünk fel: Minden éhező ember ingyen kenyeret kap ma délelőtt 12—1 óra közt a várad-velencei népkör helyiségében.

* **Románia népessége.** Nemrégiben tartották meg Romániában a népszámlálást, a melynek eredménye szerint az összes lakosság 5,459,040 román alattvalóból, 161,056 idegen állampolgárból és 371,425 olyan egyénből áll, a kik semmiféle államkötetékébe nem tartoznak. Valás szerint csoportosítva 5,408,751 orthodox, 198,269 római katolikus és portestáns 44,740 mohamedán, 279,015 zsidó és 16,148 egyéb vallású van. Olvasni, írni csak 770,895 férfi és 353,195 asszony tud; az analfabéták száma tehát 2,224,000 férfi és 2,664,431 asszony.

EGYESÜLETEK

A koldusápoló egyesület közgyűlése.

A »Szent Lászlóról nevezett nagyváradi koldusápoló és figyermek menedékház egyesület« részéről december hó 27-ik napjára hirdett választmányi és közgyűlés közbejött akadály miatt 1901. évi január hó 7-ik napján d. u. fél 5 órakor fog megtartatni. Az **egyleti elnökség.**

Orvosok szakülése. A »Biharmegyei Orvos-Gyógyyszerész- és Természettudományi-Egylet folyó évi január hó 4-én délután 5 órakor (Uri-utca, Akadémia) szakülést tart, melyre a t. egyleti tagokat ezennel meghívom. Keit Nagyváradon, 1901. január hó 1-én. Dr. **Edelmann** Menyhért, egyleti titkár.

IRODALOM.

Tolsztoj legújabb munkájának tárgyát a bírósági aktákból merítette. A darab címe »A hulla«. Tárnya, hogy egy kis állami hivatalnok szerelmes lesz egy szegény leányba, nőül is veszi, azonban röviddel a lakodalom után az ivásnak adja magát, úgy, hogy éjjelenként a legalsóbb helyeken tölti idejét. Nejét férje viselkedése undorral tölti el és elválk tőle és egy nagy kereskedelmi házban nyer alkalmazást. A cégvezető a csinos asszonyt megkedveli és a nő is kedveli az előzékeny férfit, azonban vadházasságban élni nem akarnak és így elhatározzák, hogy elmennek a férjhez és havi nyugdíj fejében rá fogják bírni, hogy egyezzen bele, hogy ő a halott szerepet játssza. A férj ebbe beleegyezik. Az asszony a rendőrséghez megy és bejelenti, hogy férje nyomtalanul eltűnt. Időközben a Moszkva folyóból kihalsznak egy férfi hullát, a melyben az asszony a férjére ismer. Most már az ut-

szabad és az asszony férjhez megy a cégvezetőhöz és boldog házasságot élnek. Azonban a titok nemsokára kiderül. A részeges férj ittas állapotban elmeséli a nagy titkot. A rendőrségnek is tudomására jut. A vizsgálat megindul és a bűnösök, úgy az asszony, mint a két férj deportáziói Szibériába száműzetnek. A dráma ezzel befejezést nyer.

Igazságszolgáltatás.

A német záloglevelek válsága.

Schmidt Ede kereskedelmi tanácsost az »Anhalt és Wagener« hírneves berlini bankház egyedüli tulajdonosát csak szombaton fogta el a berlini rendőrség palotájában. Schmidt Ede az utóbbi években gyengékedett, több ízben operálták is és az ismerősök úgy vélik, hogy nem volt tudatában tetteinek. Az ismerősök és barátok minden képzelhetőt elkövettek, hogy az elzárástól megóvják, de hasztalan. A horribilis óvadék nem csábította a német bíróságot. A már letartóztatott **Sanden** milliomos, a bírósághoz egy kérvényt intézett, amelyben kéri, engedtesse meg neki, hogy jogtanácsosának, dr. Schwindtnek, információkat küldhessen. Tegnap megengedték Sanden nejének, hogy férjét a börtönben felkereshesse.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR.

Csütörtök: »Mintaférj.«
Péntek: »Sulamith«
Szombat: Légyott előtt. Paraszt becsület.
Vasárnap:) d. u.: »Bőregér.«
este: »Igmándi kispap.«

A mintaférj.

Hangzatos cím és tekintve, hogy a Víg-színház műsordarabja, elég csalogató is. Vártunk is valami francia szellemes bohózatot, a melyen lehet mulatni és a melyet kaczagva idézhetnek a menyecskek kifigurázott férjeik fejére — s bizony csak az az eredmény, hogy nagy kár volt a sok halogatással az érdeklődést felesigáznai. A mintaférj egyáltalán nem mintabohózat.

Milivand (Peterdy) tőkepénzest tartja a felesége **Aurora** (Benkő Jolán) mintaférjnek; pedig az öreg nem szolgál rá a bizalomra, mert párisi tartózkodását arra használja fel, hogy találkákat rendezzen egy művésznővel, **Clementine**-vel (Szép Olga). A találkára hívó telefonozást férje helyett Aurora veszi át s mivel meg van győződve férje ártatlanságáról, vejét, **Jouvelint** (Balla) fogja gyanuba. Véletlenül éppen Clementinenél találja Jouvelint s ennek most már hiába minden szabadkozása: az anyós közbelépése folytán már-már válóper van készülőben.

A véletlen segít. Clementinenél u. i. találkoztak Milivand és a művésznő másik barátja, **Phibaduiet** ügyvéd (Könyves). Clementine mindkettőnek bizalmasan megsugta, hogy a másik jelenlevő az ő édes atyja s így a két udvarló kéz fogással válik el egymástól. Nagy azonban a meglepetésük, mikor Jouvelinél találkoznak s kiderül a valóság. Jouvelin ártatlan, de Milivand sem marad a pácban. Auroráját felülteti egy naiv mesével, a melyet — köztünk mondva — egyetlen élő anyós sem hinne el, ölelések, megindító családi jelenet s a függöny aránylag elég rövid idő alatt legördül.

Lehetne ebből a meséből valamit csinálni, csak több szellem kellene hozzá. De a lapos dikció csak ront a hatáson, úgy, hogy akkor kezd a darab érdekessé válni, mikor a függöny legördülése már csak percek kérdése. Ezért a Mintaférj műsoron maradása is legfeljebb napok kérdése.

Az előadás elég jó volt s nem a szereplők hibája, ha a sovány élczenek kevésbé derült a kevés számú közönség. Ők megtették a mit lehetett. **Benkő** Jolánnak (Aurora) volt legnagyobb sikere. A férjében vakon bizó, de vejére vakon gyanakodó anyóst adta sok közvetlenséggel; a harmadik felvonásban Peterdyvel együtt az ő ügyes játékának szólt a taps. Kivüle **P. Szép** Olgának (Clementine) volt a nők közül, nagyobb szerepe, melyet a megszóktott művészzel mutatott be.

Peterdy Sándor (Milivand) kissé túl-flegmatikus volt. A második felvonásban sehogy sem lehetett elhinni róla, hogy szerelmes, ha öreg is. Ellenben sikerült Benkő Jolánnal való páros jelenete a harmadik felvonásban. **Balla** Kálmánné hozott legtöbb élénkséget az előadásba s ugyancsak Balla szerepkörében sikerült alakítással lépett fel ezuttal **Könyves** Jenő (Thibaudier) is. Könyves volt a darab rendezője is, mi hasonlóan eléggé sikerült.

A többi szerepek **E. Kovács** Mariska, **L. Halász** Anna, **Madas** Pista, **B. Horváth** Anna, és **Füredi** József kezében voltak. **K. A.**

A szombati előadás. Sas Ede nagy sikerrel színrehozott egyfelvonásos színműve, a **Légyott előtt** szombaton ismét előadásra kerül a már ismert szereposztással. A színművet a **Parasztbecsület** követi, melynek Turido szerepét ez alkalommal **Kalmár** József, a társulat derék tenoristája fogja énekelni.

A Baba. Az e hétről elmaradt **Babának** a jövő hét elején lesz a reprise színházunkban. A bájos operettből nap-nap mellett gondosan folynak a próbák Pintér vezetése alatt. Az igazgató meglepően szép kosztümöket s teljesen új diszleket készíttetett a darabhoz.

A Sulamith. Nyáray Antal, a színház kedvelt, népszerű komikusa hosszabb ideig tartó betegsége után pénteken lép újból a közönség elé. A nagy sikereket aratott **Sulamith** kerül színre pénteken, amelyben az egyik kőr szerepe híres alakítása Nyáraynak.

REGÉNY-CSARNOK.

A szeretet angyala.

Írta: Lázár Gyula.

27.

Boldizsár győzelmesen mosolygott s így felelt:

— Iván barátom a pokol többé nem győzedelmeskedik, a szörnyű baleset kijózanítja s megerősíti őt, ha eddig hajlékony volt is szíve, ezentul szilárd lesz mint a kőszirt. Nem lehet annak elesnie, kit oly társ támogat, mint Annuska kisasszony.

— Oh, kedves hadnagy ur, ne magasztalja erősségemet; gyenge vagyok nagyon. Fivérem nem bukott volna el, ha erősebb védőt rendelt volna melléje jó anyám . . . szólt fájdalommal, s hófehér kezeibe temette arcát.

Boldizsárt elnémitotta Annuska bánatos hangja, szánakozva tekintett reá, s mig szemei a szép leányon pihentek, elméje vissza szállt kis időre a múltba.

Magda és Annuska! Minő ellentét. Dölyf és tiszta keresztény szív. Oh, ha e szív valaha összeforrna az övével, ki tudná azt onnan ismét elszakítani . . . ?

Vágjatok ketté két fiatalon összefon tölgyet, s elvész mindkettő.

Boldizsárnak eszébe jutottak Magda szavai . . . Keresse másfelé csillagát . . . Oh, ha ezt a csillagot Annuskában kellene keresnie . . . Vigasztaló gondolat . . . Halvány remény . . . bizonytalan való . . .

Annuska finom ujjai között néhány könny, csillámlott meg. Boldizsár észrevette. Mint a fiát őrző madár repült az érzékeny szívű leányhoz, gyengéden lefejtette arcáról a nedves kezet s elszántan így szólott hozzá:

— Kisasszony, nem bizik önmagában?

— Nem, — volt a határozott válasz.

— Fogadja hát el az én igénytelen segédkezésemet. Igérem — s itt szivére tette jobbát — hogy hű támogatója leszek kegyednek minden képzelhető szerencsétlenségben. Igérem, hogy Istené lesz és a mienk!

Annuska boldog mosolylyal ragadta meg a becsületes katona kezét s mondá:

— Ha Isten is ön velem lesznek, nem félek! Köszönöm, kedves nram, nemes elhatározását. Viszonzásul kérjen tőlem bármikor bármit, nem fogom magamtól elutasítani soha. Eddig is ön volt egyedüli jó barátom Isten eme csapása közepette, legyen hát ezentul is s én meghálálom, igen, a mivel ön akarja . . .

Boldizsárt meglepték ez őszinte szavak s elragadták a nefejeics szemek édes rezgő sugarai . . . Szeretett volna valamit kérni, hisz oly alkalmas volt erre a pillanatra. De nem mert . . . még nem, majd máskor!

— Boldog vagyok, szép kisasszony, ha oly szívnek nyújthatok segílyt, mint kegyedé. Viszonzásul nem kívánok még semmit, majd akkor, ha szeretett Iván barátom testben s lélekben egészen ép lesz. Kérem, ne tagadja meg akkor egyetlen, életreható esdeklésemet . . .

Annuska küssé elpirult, de nem jött zavarba, megrázta a ritka jellemű férfi kezét s át szellemült arczezal így biztatá:

— Megadom örömmel, a mit kér, ne féljen!

(Folyt. köv.)

SPORT.

Körvadászat. Tisza Kálmán biharmegyei birtokán e hó 9-én nagy körvadászatot tartanak, melyre a vármegye előkelő férfiai is hivatalosak. E körvadászat egyttal búcsu is lesz az idei vadász-szezontól.

MULATSÁG.

A réti népkör bálja. A nagyváradi réti népkör e hó 18-ára tervezi az idei bálját. Már össze is állították a rendező bizottságot, melynek elnöke dr. Thury Kálmán lesz. A meghívókat a napokban már szétküldik.

TAVIRATOK.

Harez a szabadelvű pártban.

Budapest, jan. 2. (Saj. tud. táv.) Falk beszéde a volt nemzetipárti képviselőknél nagy recenziót szült. *Szentiványi* a következőképpen nyilatkozott róla az újságírók előtt:

Falk támadása tagadhatatlanul oly sértés, melyet valamiképpen reperálni kell. A szabadelvűpárt legközelebbi konferenciáján megkérdezzük, hogy a párt többi tagjainak véleménye azonos-e a Falkéval?

Falk legjobb emberei azzal védekeznek: Öreg ember, elbicsaklott a nyelve! Én nem hiszem és határozott tendenciót látok benne s azt tartom, bizott abban, hogy a volt nemzeti párti képviselők önérzetes emberek és kilépnek a szabadelvű pártból. Ebben azonban csalódnai fog, ha csak a

konferencia ki nem mondja, hogy *Szell* kormányra lépte óta nem változott semmit. Régi akciójukhoz, — nem vagyunk kaphatók!

A pártkörben most mindenki csak erről beszél s a vezető elemek pártbomlástól tartanak.

Frigyes főherceg Pozsonyban.

Bécs, jan. 2. Frigyes főherceg, a ki új-évre családjával Bécsbe érkezett, ma délelőtt 9 órakor visszantazott Pozsonyba, a hová délután felesége és leányai is követik. Madridba január közepe táján utazik a főhercegi család.

Petőfi ideálja.

Budapest, jan. 2. (Saj. tud. táv.) Petőfi Sándor diákkori ideálja, *Mocsorny* Józsefné szül. Czanczinyi Emilia, Aszódon ma meghalt. Egy kedves epizódot is elevenítenek most fel, a haláleset alkalmából. Petőfi Sándor második gymnasiumba járt s Czanczinyi Emiliához való vonzalmát elmondta diáktársának, a vele egy osztályba járó Neumannnak, ki viszont megvallotta, hogy a Drozdék Teruskáját szereti. Udvarlásukra később rájött a professzor s mindkét diákot hatalmasan elpáholta. Az elhunytat holnap temetik.

A búrok Fokvárosban.

Budapest, jan. 2. (Saját tud. táv.) A búr kommandók egyre dél felé törnek. Eddig körülbelül ötezren lehetnek, de sok Hollandus fog hozzájuk csatlakozni. Több mint huszezer friss angol lóval rendelkeznek s az angolok nem bírnak az elszánt, bátor csapattal.

Búrok betörése.

London, jan. 2. A Daily Mail-nak jelentik Fokvárosból tegnapi kelettel, hogy eddig 1000 búr tört be Fokföldre.

Szerelmi dráma Karácsony estéjén.

Budapest, jan. 2. (Saját tud. táv.) Viskardi olasz ifju beleszeretett Ruggers kisasszonyba s egyre üldözte szerelmével. Üldözése elől a leány kedveséhez menekült. Karácsony estéjén Viskardi revolverrel rájok lőtt s tette után a tengerbe ugrott és elmerült. A sebesülteket a gibraltári kórházba szállították.

A kínai harcztérről.

London, jan. 2. A lapok jelentik Pekingből, hogy Satov pekingi angol követ mellhártagyuladást kapott. (M. T. I.)

London, jan. 2. A lapok jelentése szerint a pekingi követek elhatározták, hogy megkérik a kínai meghatalmazottakat, hogy a közös jegyzék részleteire vonatkozó kérdéseiket foglalják írásba, a minek megtörténtével majd újabb öszsvjő etelt tartanak. A válasz megadásáig tehát valószínűleg hosszabb idő fog még letelni. (M. T. I.)

Nagyváradi hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradi piacon 1900. decz. hó 31-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmiszereknek.

Tiszta buza: 13 40—13—. Kétszeres buza 12 40—12—. Rozs 12 80—12 20. Arpa 12.—11 40. Zab 11.—10 60. Tengeri: 9 60—9 20. Borsó 36.—. Lencse 42.—. Bab 15.—. Köles-

kása 24 50. Burgonya 4.—. 100 kiló lángliszt 25 50. zsemlyeliszt 24 50. fehérkenyér liszt 23 50. barnakenyér liszt 20 50. széna fuvarral 5.—. szalma 1.— Szalonna 10 4.—. 6 kiló zsup-szalma —16, 150 dkg alom-szalma —10. 1 köbm. búkkfa 6 50, tölgyfa 6.—, cserfa 6 80, 100 kiló marhahus —96, öntött gyertya —84. Lámpaolaj —82. 1 liter ó-bor 1.—. Uj-bor —80. Pálinka —72. Szilva-pálinka 1 60. Szesz 2.—. 1 mm. kősó 21 50, nyers fagyú —48. olvaszt. fagyú 72.—, szappan 48.—, mosott birka gyapju —.—, magyar gyapju —.—. Egy hektoliter ó-bor 66.—, új bor 54.—, mész 2 20, kemény faszén 3 20, puha faszén 3.—, kendermag 21.—. köles 13.—. repce —.—, dió 54.—, mogyoró —.—, aszalt szilva 42.—. Egy kilogramm savanyu káposzta 20, szalonna 1 20, sertéshus —96, juh-hus 64, veres hagyma 14, fog-hagyma 36, bors 2 40, paprika 2 20, barnakenyér 20. Egy liter kóolaj 40, mm. búkköny —.—, 1 mm. luczernamag —.—, 1 mm. lóhere —.—, 1 mm. burgondi —.—.

Forgalmi kimutatás 1900. évi decz. hó 31-ről. Tiszta buza körülbelül 480 hltr, kétszeres buza 140 hltr, rozs 200 hltr, árpa 90 hkl. zab 180 hltr, tengeri 450 hltr, burgonya 390 hltr. Lábás jószágok: Hizott sertés mintegy 180 drb, félhizott 350, sovány 140, süldő 390, malac: 570, hizott marha —, jármás ökor 176, fejős tehén 158, borju 130, bivaly 5, juh és kecske 15, ló 110.

Marha ártáblázat 1900. decz. hó 31-ről. Egy pár első rendű jármás ökor 620—666, egy pár másodrendű jármás ökor 450—580, egy pár harmadrendű jármás ökor 260—440, 1 drbfejős tehén 100—240. 1 drb vágó ökor 250 kgr. 160—230. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 110—175, 2 drb. veres borju 26—46, 1 drb. fél éves borju 36—46, 1 drb egy éves borju 44—70, két éves borju 60—160. 1 drb hizott sertés 76—128. 3 pár fél éves 26—34, 1 pár egy éves sertés, 36—58, 1 pár két éves sertés 60—120. 1 drb igás ló 120—230, 1 pár ökörbőr 40—50, 1 pár tehénbőr 26—34. 1 pár bojubőr 10—20, 1 pár lóbor 10—18.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A Tiszántul eredeti távirata. —

Értéktőzsde.

Budapest, január 2.

Osztrák hitel	—	—	—	—	—	673 50
Magyar hitel	—	—	—	—	—	680 —
Allamvasut	—	—	—	—	—	675 50
Rimamurányi	—	—	—	—	—	478 80
Magyar jelzálog	—	—	—	—	—	434.—
Salgótarjáni	—	—	—	—	—	—
Wagon-kölcsön	—	—	—	—	—	—

Határidők.

Budapest, január 2.

Buza októberre	—	—	—	—	—	7 79
Buza áprilisra	—	—	—	—	—	7 63
Tengeri	—	—	—	—	—	4 94
Rosz ápr.	—	—	—	—	—	7 43
Zab ápr.	—	—	—	—	—	5 90
Káposzta, repce, aug.	—	—	—	—	—	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1901. január 2-án.

Magyar aranyjárdék 4%	—	—	—	—	—	98 —
Magyar koronajárdék	—	—	—	—	—	92 90
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4/10%	—	—	—	—	—	100 —
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	—	—	—	—	—	100.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—	—	—	—	—	99 50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	—	—	—	—	—	93 50
Italmérsi jog megváltási kötvény	—	—	—	—	—	99 25
Horváth-szlavónföldtehermentesítési kötvény	—	—	—	—	—	93 50
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	—	—	—	—	—	166 50
Tiszaszabályozás s zezedi sorsjegyek kölcsön	—	—	—	—	—	140 50
Osztrák járadék papírban	—	—	—	—	—	98 50
Osztrák járadék ezüstben	—	—	—	—	—	98 50
Osztrák járadék aranyban	—	—	—	—	—	98 50
Osztrák korona járadék	—	—	—	—	—	98 75
Osztrák államsorsjegyek	—	—	—	—	—	186 25
Osztrák magyar bank részvény	—	—	—	—	—	16 95
Magyar hitelbankrészvény	—	—	—	—	—	680 —
Osztrák hitelintézet részvény	—	—	—	—	—	676.—
Parisi vista	—	—	—	—	—	95 75
20 frankos arany (Napoleon'd'or)	—	—	—	—	—	19 12
Németbrodalmi márka	—	—	—	—	—	117 60
London vista	—	—	—	—	—	240 15
20 márkás arany	—	—	—	—	—	23 52

A SZERKŐZŐ GYŐRI ÖLÖS

Dr. VUCSKICS GYULA.

váro
óta
ther
utok
fővá
első
azlá
oda
jan
min
egy
csé
leg
nyo
20-
pes
má
grá
tál
rá
alá
na
mi
sá
az
át
tel

lé
gy
a

to
nt
rc
g
st
lá
1
m
y
3
t

s

r

A „TISZANTUL“

pártoktól és érdekköröktől független politikai napilap.
Az Alföld legolvasottabb lapja s Nagyváradon, Bihar- és a szomszéd megyékben rendkívül nagy elterjedésnek örvend.

Előfizetési ára:

Nagyváradon negyedévre . . . 5 korona
Vidéken 6

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a lat. szert. kath. lelkészi hivatalok számára egyházhatósággal jóváhagyott következő nyomtatványok:

Kereszteltek }
Bérmáltak }
Egybekeltek } anyakönyve, diósgyőri
Meholtak } papíron.
Megtértek }
Eltértek }

Bevétel }
Kiadás } templomszámadáshoz.

Alapítványok törzskönyve.
Anyakönyvek betűrendes mutatója.
Jegyesek naplója.

Kereszteltek }
Egybekeltek } anyakönyvi kivonata.
Meholtak }

Anyakönyvek félbörbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.
Hivatalos levélboríték, levélpapírok, névjegyek, meghívók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készítünk.

Esperesi látogatás jegyzőkönyve.
Esperesi gyűlés jegyzőkönyve.
Jelentés alapítványokról.
Évi jelentés iskolákról.
Templomi leltár.
Catalogus librorum.
Családi értesítő.
Elbocsájtó levél.
Keresztelési jegy.
Keresztelési Emlék.
Esketési jegy.
Iktató könyv.
Kézbesítő könyv, kötve.
Imádság a szt. mise után (kemény papíron).

Kiadóhivatalunknál megrendelhetők a Szent Vincze intézet kiadásában megjelent b. e. NOGÁLL JÁNOS szerkesztette hitbuzgalmi munkák:

Krisztus követése. 80 fillér, 8, 12, 16 korona.

Ligouri Szent Alfonz Vezérkönyve. 3 korona.

Boldogasszony követése. 2 korona 40 fillér.

B. Skupuli Lőrincz Lelki Harca. 2 korona.

Szeráf Hangok Szent Teréziától. 2 korona 40 fillér.

Keresztény Vezérczikkek. 2 korona.

Az Urangyala, füzve 2 kor.

Liliomszálak, füzve 3 kor.

Csarnok. 3 korona.

Szent Halmok. 3 korona.

Eredeti bolti áron kaphatók a PUSTET-féle liturgikus könyvek:

Breviarium, Missale, Pontificale Rituale etc.

Szent László nyomda részvénytársaság

elvállal és készít:

izléses kivitelben

mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Névjegyekben, eljegyzési s esketési jelentésekben folyton a legújabb.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Nyomdai műintézetünkben a legnagyobb körültekintéssel készítettnek:

Hírlapok, folyóiratok, könyvek, füzetek, röpiratok, körlevelek, falragaszok, hirdetmények, részvények, árjegyzékek, jegyzőkönyvek, pénz- és hitelintézeti nyomtatványok, étlapok, meghívók, szinlapok, egyházi és mindennemű hivatalos nyomtatványok, névjegyek, tánczrendek, palaczkfeliratok, sorsjegyek, gyászjelentések, levélpapírok és borítékok, valamint más itt elő nem sorolt nyomtatványok.

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a gör. szert. kath. lelkészi hivatalok számára főhatóságilag jóváhagyott következő román nyelvű egyházi nyomtatványok:

1. Informatio papi özvegyekről s árvaokról.
2. Megtértek jegyzéke.
3. Hitehagyottak jegyzéke.
4. Elvált házások jegyzéke.
5. Szerződés szerinti vagy házasságok jegyzéke.
6. Vegyes házasságok jegyzéke.
7. Jelentés a kántor-tanító magaviseletéről.
8. Kimutatás a plebánia állapotáról.
9. Kereszteltek }
10. Egybekeltek } anyakönyve, diósgyőri
11. Meholtak } papíron.

12. Bevételi }
13. Kiadási } számadás-ívek.

14. Adósok jegyzéke.

15. Kereszteltek }
16. Egybekeltek } anyakönyvi kivonata.
17. Meholtak }

18. Esperesi látogatás jegyzőkönyve.

19. Iskolai jelentés.

20. Jelentés a templompénztár számadásairól.

21. Kereszteltek }
22. Egybekeltek } anyakönyvi másolata.
23. Meholtak }

Anyakönyvek félbörbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.
Hivatalos levélboríték, levélpapírok, névjegyek, meghívók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készítünk.

KÖNYVNYOMDA.

Tömöntöde.

Disz és műkönyvkötészet.

Vonalzó intézet.

Ruggyanta bélyegzőgyártás.